وەزارەتی ناوخـۆ

ژمارە: ٨١٣٧ لە ٢٠/ ٤ / ٢٠٢١

ڕێنمایی ژمارە (٥)ی ساڵی ٢٠٢١
ڕێنمایی کاری موختار

ماددەی (١):

مەبەست لە دەرکردنی ئەم ڕێنماییە ڕێکخستنی کاروباری موختارەکانی گەڕەکەکان و گوندەکان و شارەکانی هەرێمی کوردستانە و دیاری کردنی ماف و ئەرکەکانی موختار بەرامبەر بەو هاوڵاتیانەی کە نیشتەجێی ئەم گەڕەکە یان گوندن کە موختارەکە کاری تیادا دەکات و بۆ مەبەستی بوونی شەرعیەتی یاسایی بۆ ئەو مامەڵانەی پێویستی بە پشتگیری موختار هەیە .

ماددەی (٢):

١- بۆ هەرگەڕەکێک لە سنووری شارەوانی و هەر گوندێک یەک موختار دەست نیشان دەکرێت .

٢-هەڵبژاردنی موختار و ڕاسپاردنی بۆ کارەکەی لەڕێگای پێشکەش کردنی داواکارییەکی ڕاستەوخۆ و (CV) و بەپێی لێهاتوویی مەرجەکانی هاتوو لەم ڕێنماییە دەبێت بۆ پارێزگا یان یەکەی کارگێری سنووری کارەکەی و لەڕێگای لیژنەیەکی تایبەتەوە کە پێکهێنرابێت بۆ مەبەستی ئەم ڕێنماییە و دامەزراندنی بە بڕیارێک لەلایەن پارێزگار یان سەرپەرشتیاری ئیدارە سەربەخۆکان و پێشی دامەزراندنی بنێردرێت بۆ سیستەمی بایۆمەتری بۆ دڵنیابوون لە نەبوونی هیچ مووچەیەکی دیکە .

٣- **گوند** هەژمار دەکرێت بۆمەبەستی ئەم ڕێنماییە کەوا بریتییە لە کۆمەڵەماڵێک.

٤- **گەڕەگ**: گەرەکی سنووری شارەوانی و پرۆژەکانی نیشتەجێ بوون .

مەرجەکانی کاندیدکردن بۆ موختار

ماددەی (٣):

١- هەڵگری ڕەگەزنامەی عێراقی بێت و لەدایک و باوکێکی عێراقی بێت و دانیشتووی ئەو **(گەڕەک)**یان **(گوند)** بێ کە تیایدا دەبێتە موختار .

٢- کەسێکی شیانی یاسایی (اهیلة قانونیة)هەبێت.

٣- تەمەنی کەمتر نەبێت لە (٢٥)ساڵ لەکاتی پێشکەش کردنی داواکاری دامەزراندنی بە موختار .

٤- خاوەن خوڕەوشت و ناوبانگ و هەڵسوکەوتی بەرزو باش بێت .

٥- ئەگەر مووچەخـۆریش بێت (فەرمانبەر و خانەنشینی کەرتی گشتی و تایبەتی یان هەر مووچەیەک یا پاداشتێکی هەبێت.) ئەوا بەڵێن بدات کە هیچ مووچە یان دەرماڵە یان پاداشتێکی دارایی وەرنەگرێت و داوای مووچەی موختاری نەکات.

٦- ئاستی خوێندەواری (نووسین و خوێندنەوە) بێت لەکاتی پێشکەشکردنی داواکاری بوون بە موختار و باشترە بڕوانامەیەکی خوێندنی هەبێت .

٧- هیچ کێشەیەکی تەندروستی و لەش و لاری نەبێت بەپێی ڕاپۆرتی پزیشکی پسپۆری پەسەندکراو .

٨- تاوانبار نەکرابێت بە هیچ تاوانێکی ئابڕووبەرانە و حوکم نەدرابێت.

٩- لەسەر دەمی رژێمی لەناوچوو بەشداری لە تاوانەکانی دژ بە گەلی کوردستان نەکردبێت .

١٠-ماوەی کارکردنەکەی بۆ (٤)ساڵ بێت و مافی نویێ کردنەوەی ماوەکەی هەیە بۆ یەک جار .

ئەرکەکانی موختار

ماددەی (٤):

١- جێبەجێ کردنی ئەو ئەرکانەی کەوا بە موختار سپێردراوە لە یاسای (**اصول المحاکمات الجزائیة العراقیة**) ژمارە (٢٣)ی ساڵی ١٩٧١.

٢- پێویستە لە سەر موختار دوای ڕاسپاردنی وەکو موختار ئامارێکی وردی دانیشتوانی گەڕەک یان گوند ئەنجام بدات و زانیاریەکان لە تۆمارێکدا هەڵبگرێت بە شێوەی نهێنی .

٣- ئاگادار کردنەوەی لایەنی پەیوەندیدار لە

أ- (هەر جموجۆڵ و کارێکی گوماناوی کە هەڕەشە لە بارودۆخی ئاسایشی هەرێمی کوردستان) بکات

ب- (زێدەڕۆیی لەسەر موڵک ومالّی گشتی) وە کارەنایاسایی و نامۆکان وەکو ئەو کارانەی کەوا دوورن لە ڕەوشتی باش و ڕەوشتی گشتی .

ج- هەست پێکردن و هەبوون و بڵاوبوونەوەی نەخۆشییە ترسناک و گواستراوەکان و میکرۆبییەکانی و ....هتد.

د- لەکاتی کۆچکردنی یەکجارەکی یان هاتنی یەکجارەکی هەر خێزانێکی نوێ بۆ گەڕەک یان گوند.

هـ- لەکاتی نیشتە جێ بوونی هەر خێزانێکی ئاوارەی غەیرە عێراقی .

٤- ڕێکخستنی پشتگیری نیشتەجێ بوون و بەڵگەنامە پێویستەکان و پەسەندکردنی لە سنوری کارەکەی .

٥- پێویستە موختار ئەم تۆمارانەی لا هەبێت :

أ- تۆماری دانیشتوانی سنوری کارەکەی بە ژمارەی گەڕەک و کۆڵان و خانوو و کاری هەر ئەندامێکی هەر خێزانێک.

ب- تۆماری نیشتەجێبوونی نوێی خێزان لە سنوورەکەی و ئەو خێزانانەی کە لێوەی دەردەچن .

ج- تۆماری خێزانە بیانیەکان .

د- تۆماری لەدایک بووان و مردووان.

٦- پابەندبێت بە پاراستنی ئەخلاقیاتی پیشەکەی و دست وەرنەدان لەلایەنی سیاسی دانیشتوان و پاراستنی نهێنیەکان کە لەکاتی پەیڕەوکردنی کارەکانی دەستی دەکەوێت .

٧- هەر ئەرکێکی تر کە لەیاسا کارپێکراوەکان بۆی دیاری کراوە یان هەر ئەرکێک لەلایەن پارێزگاوە پێی دەسپێردرێت .

مافەكانی موختار

ماددەی (٥):

١- خەرج كردنی دەرماڵەیەک یان پاداشتێكی مانگانە بە بڕی (**١٢٠ ٠٠٠**) سەد و بیست هەزار دینار لە بودجەی پارێزگا یان یەكەی كارگێری سنووری كارەكەی و دوای ڕەزامەندی وەزارەتی دارایی وئابووری

٢- ڕێكخستن و دروست كردنی مۆری تایبەت بە پەسەندكردنی بەڵگەنامە یاساییەكان بۆ هەر موختارێک بەپێی نمونەیەک كە لەلایەن یەكەی كارگێری سنووری كارەكەی ئامادە بكرێت بە شێوەیەک كە نەتوانرێت ساختە یان لەبەر گرتنەوەی تیادا بكرێت.

٣- وەرگرتنی بڕی (**١٠٠٠**)هەزار دینار بۆ كرێی مۆری پەسەندكردنی بەڵگەنامەكان لەبەرامبەر كڕینی قرتاسیە (**بەرگوزار**)و فۆتۆكۆپی و ...هتد.

٤- ڕاسپاردنی موختاری نزیكترین گەڕەک یان گوند بەكاری موختار لەكاتی ئامادەنەبوونی موختاری ڕەسەن .

كۆتایی هێنان بەكاری موختار

ماددەی (٦):

١- كاتی تەواو بوونی ماوەی ڕاسپاردنەكەی .

٢-مردنی یان نەخۆشكەوتنی لاكە بەهۆیەوە نەتوانێت كارەكانی جێبەجێ بكات بەپێی ڕاپۆرتی پزیشكی

٣-وازهێنانی بە ئارەزووی خۆی لە ڕێگای پێشكەش كردنی داواكارییەک بۆ یەكەی كارگێری سنووری كارەكەی

٤-بەجێ هێشتنی كارەكەی بەبێ هیچ هۆیەک بۆ ماوەی (٣٠) ڕۆژی بەردەوام .

٥- پابەندكردنی بە وازهێنانی كارەكەی:-

أ- مانەوەی لەكارەكەی زیان بە بەرژەوەندی گشتی بگەبەنێت بەپێی لێكۆڵینەوە و دەلیلی پێویست.

ب- دەرچوونی حوكمێک بەرامبەری لە بەرامبەر ئەنجامدانی تاوانێكی ئابرووبەر و بەندكردن .

ت- موختار مامەڵەی راسپێردراو بە راژەی گشتی لەگەڵ دەكرێت لە كاتی سەرپێچیكردنی ئەركەكانی.

ماددەی (٧):هەڵوەشاندنەوەی ڕێنمایی كاری موختارەكانی ساڵی ٢٠١٣ و هەموارەكانی.

ماددەی (٨):لەسەر هەموو پارێزگاكان و ئیدارەكان و یەكە كارگێرییەكانە ئەم ڕێنماییە جێبەجێ بكەن .

ماددەی (٩):ئەم ڕێنماییە كاری پێدەكرێت لە ڕۆژی بڵاوبوونەوەی لە ڕۆژنامەی (وەقایعی كوردستان).

ڕێبەر أحمد

وەزیری ناوخۆ